

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Pavlem Kumprechtem ve věci žalobkyně **Ing. L. K.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské nám. 1245, Hradec Králové 3, PSČ 500 03, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2009, zn. 19178/VZ/2009, t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobou došlou Krajskému soudu v Hradci Králové dne 18. 12. 2009 se žalobkyně domáhala přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2009, zn. 19178/VZ/2009, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti usnesení Komise k projednávání přestupků Města Chlumec nad Cidlinou ze dne 31. srpna 2009, č.j. SPR 3441/09 355/2009-Pan, jímž bylo žalobkyni odepřeno nahlédnout do spisu č. j. P 54,55/2009, a toto potvrzeno. Žalovanému v ní předně souhrnně vytýkala, že se nevypořádal s jejími odvolacími námitkami, čímž měl porušit § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „správní řád“), stanovící požadavky na odůvodnění správního rozhodnutí, že nerespektoval svůj precedens ze dne 27. 5. 2009, č.j. 8309/VZ/2009, a principy dobré správy. Poté své námitky

specifikovala odkazy na jednotlivá ustanovení Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod, správního řádu a praxi Kanceláře veřejného ochránce práv v souvislosti s aplikací principů dobré správy. Z toho dovozovala, že jí bylo odepřeno nahlédnout do uvedeného spisu neprávem. Vzhledem k tomu navrhovala žalované rozhodnutí zrušit a věc žalovanému vrátit s příslušným právním názorem k dalšímu řízení.

Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 8. 3. 2010. V něm k otázce nahlížení do spisu mimo jiné uvedl, že žalobkyni bylo odepřeno nahlédnutí do spisu, vedeného pod sp. zn. P 54,55/2009 na základě oznámení přestupků proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. a) a c) zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění (dále jen „přestupkový zákon“), jichž se měli dopustit žalobkyně a J. V. Došlo k tomu poté, co se žalobkyně dne 31. 8. 2009 v 11:00 hodin dostavila na Městský úřad Chlumec nad Cidlinou a požádala o nahlédnutí do uvedeného spisu. To jí bylo odepřeno a zároveň o tom bylo vydáno usnesení čj. SPR 3441/09 355/2009-Pan. Bylo vycházeno z toho, že v době, kdy žalobkyně požádala o nahlédnutí do spisu, nebylo ještě zahájeno přestupkové řízení ani z moci úřední, ani na návrh ve smyslu ust. § 68 odst. 1 a 2 přestupkového zákona. Nemohla být proto ani účastnicí řízení a tudíž ani oprávněnou osobou k nahlížení do spisu ve smyslu § 38 odst. 1 správního řádu. S ohledem na to, že žalobkyně i přes poučení a výzvu odmítla prokázat právní zájem nebo jiný vážný důvod ve smyslu § 38 odst. 2 správního řádu, pro který by jí bylo možno vyhovět, nemohl ji prvostupňový správní orgán považovat ani za jinou osobu oprávněnou k nahlédnutí do spisu na základě ust. § 38 odst. 2 správního řádu. Poté se žalovaný podrobně vyjádřil k žalobním námitkám ohledně údajného porušení jednotlivých ustanovení žalobkyní zmíněných právních předpisů, přičemž navrhoval žalobu zamítnout.

S obsahem vyjádření žalovaného k žalobě byla žalobkyně seznámena. Krajský soud jí totiž zaslal jeho stejnopis, přičemž ji vyzval k replice k němu. Žalobkyně v ní setrvala na svých dosavadních námitkách. Poukazovala přitom na to, že o nahlížení do spisu požádala z důvodu řádného vyřešení věci. Jelikož jí to však nebylo umožněno, bylo podle ní rozhodnuto ve věci nezákonným způsobem, a to odložením věci pro důkazní nouzi. Jen na základě výsledku J. V. ml. Nesprávnost postupu Komise k projednávání přestupků Města Chlumec nad Cidlinou dále odůvodňovala na pozadí rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č.j. 3 Ads 128/2009-71, a ze dne 13. 12. 2006, č.j. 5 As 3/2006-70. Návrh na rozhodnutí ve věci učinila stejný jako v žalobě.

Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), a to bez nařízení jednání, přičemž rozsudkem ze dne 15. 10. 2010, č.j. 51Ca 16/2009-35, zrušil žalované rozhodnutí pro jeho nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů. Dospěl totiž k závěru, že již pouhý fakt, že žalobkyně měla podávat vysvětlení ve „své přestupkové věci“, v níž na ni bylo pohlíženo jako na podezřelou, ji zakládalo onen právní zájem nebo jiný vážný důvod k nahlédnutí do spisu, byť ne bez dalšího (viz rozsudek Krajského soudu v Hradci

Králové ze dne 15. 10. 2010, č.j. 51Ca 16/2009-35). V tom se vlastně nadepsaný krajský soud ztotožnil se žalobkyní. Krom toho měl rozhodnutí za řádně neodůvodněné a tudíž za nepřezkoumatelné.

Proti uvedenému rozsudku ale podal žalovaný kasační stížnost, o níž rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28. února 2011, č.j. 8 As 80/2010-68, tak, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 10. 2010, č.j. 51Ca 16/2009-35, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl totiž mimo jiné k následujícímu závěru (dále citace části odůvodnění uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu).

„...Správní orgán prvního stupně odůvodnil odepření nahlédnutí do spisu sp. zn. P 54,55/2009 tím, že „(v)zhledem k tomu, že řízení o přestupku nebylo dosud zahájeno, podle zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále PZ), není ing. K. účastníkem řízení a tudíž jí nemůže být spis podle tohoto zákona k nahlédnutí poskytnut, přestože se ona považuje dle textu předvolání k podání vysvětlení za obviněnou“. Správní orgán prvního stupně přitom pod bodem 2) odůvodnění usnesení konstatoval, že „Ing. K. Komise navrhla, že může nahlédnout do spisu podle § 38 odst. 2 SŘ za předpokladu, že prokáže právní zájem nebo jiný vážný důvod. To však jmenovaná odmítla.“ Z odůvodnění usnesení konečně plyne [srov. bod 3) odůvodnění], že „Ing. K. odmítla též možnost požádat o informaci dle zák. č. 109/1999 Sb. [správně 106/1999 Sb. – poznámka Nejvyššího správního soudu], o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů“.

V žalobou napadeném rozhodnutí stěžovatel (s podrobnějším odůvodněním) přisvědčil právnímu závěru správního orgánu prvního stupně, pokud jde o nahlížení do spisu v režimu § 38 odst. 1 správního řádu. Dále uvedl, že *„(i) když byla jmenovaná poučena prvostupňovým orgánem i o možnosti nahlédnout do spisu jako jiná osoba než účastník řízení, prokáže-li právní zájem nebo jiný vážný důvod (§ 38 odst. 2 správního řádu), ona této možnosti nevyužila. Prvostupňový orgán pak zcela v souladu s ust. § 38 odst. 5 správního řádu rozhodl o žádosti Ing. K. nahlédnout do spisu tak, že jí nevyhověl, a nahlédnutí do spisu jí odepřel. I když je odůvodnění napadeného usnesení prvostupňového orgánu velmi stručné, je z něho seznatelné, proč bylo nahlédnutí do spisu jmenované odmítnuto.“*

Nejvyšší správní soud především souhlasil s názorem, že žalobkyně nebyla oprávněna nahlédnout do přestupkového spisu z titulu účastenství v přestupkovém řízení. V posuzované věci totiž nebylo k okamžiku žádosti o nahlížení do spisu žádné přestupkové řízení [ani z moci úřední, ani na návrh – ve vztahu k přestupku podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích] zahájeno. V tomto ohledu ostatně závěrům stěžovatele přisvědčil i krajský soud, na jehož správné závěry lze v tomto směru pro stručnost odkázat.

Dále však Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli, že za této situace bylo na žalobkyni, domáhala-li se nahlížení do spisu, aby tvrdila a prokázala, že jsou na její straně dány důvody pro nahlížení předvídané § 38 odst. 2 správního řádu. Zdejší soud v tomto ohledu poukazuje na svůj rozsudek ze dne 22. 7. 2010, č.j. 9 As 17/2010 - 73, www.nssoud.cz, v němž uzavřel, že *„(u)stanovení § 38 odst. 2 správního řádu váže*

oprávnění nahlédnout do spisu na prokázání vážných důvodů či právního zájmu. Nestačí tedy pouze povinnost tyto důvody tvrdit, ale též prokázat. Důkazní břemeno leží zcela nepochybně na žadateli o nahlédnutí do spisu.“ V nyní

Pokračování

51A 7/2011

-4-

posuzované věci Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro odchýlení se od dříve vysloveného právního názoru.

V záznamu do spisu ze dne 31. 8. 2009, podepsaném žalobkyní, správní orgán prvního stupně podotkl, že „(d)ále lze umožnit nahlédnout do spisu podle správního řádu, je však nutné z její strany prokázat právní zájem nebo jiný vážný důvod. To však jmenovaná na žádost předsedy Komise neučinila. Oznamovatelka a podezřel[á] zároveň tvrdí, že je podle textu výzvy k podání vysvětlení obviněná.“ Ze správního spisu tak jednoznačně plyne, že správní orgán prvního stupně žalobkyni výslovně navrhl, že může do spisu nahlédnout podle § 38 odst. 2 správního řádu v případě, že prokáže právní zájem příp. jiný vážný důvod. Žalobkyně tedy byla poučena o tom, že pro nahlédnutí do spisu v režimu posledně uvedeného ustanovení musí tvrdit a prokazovat skutečnosti osvědčující její právní zájem či jiný vážný důvod. Jakkoliv si lze představit podrobnější odůvodnění závěru týkajícího se nahlížení do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu, usnesení správního orgánu prvního stupně a rozhodnutí stěžovatele požadavku přezkoumatelnosti ještě vyhoví.

Skutečnost, že žalobkyně přes výslovnou výzvu odmítla uvést a prokázat důvody svědčící o naplnění předpokladů stanovených pro nahlížení do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu, a naopak setrvala na tom, že jí právo na nahlížení do spisu náleží výhradně z titulu účastenství ve věci, nemůže legitimně vyústit v poskytnutí ochrany jejím subjektivním veřejným právům. Navíc za situace, kdy byla správním orgánem prvního stupně poučena i o možnosti požadovat poskytnutí informací ze správního spisu postupem předvídaným zákonem o svobodném přístupu k informacím.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že povinnost tvrzení a povinnost důkazní není ve vztahu k nahlížení do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu samoúčelnou. Jsou to totiž právě skutečnosti uváděné žadatelem o nahlížení do spisu a týkající se tvrzeného právního zájmu či jiného vážného důvodu, které správnímu orgánu umožňují posoudit, zda je v konkrétním případě na místě umožnit žadateli do spisu (příp. do jeho části) nahlédnout, nebo zda je případné poskytnout ochranu právům některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejnému zájmu, a nahlédnutí do spisu žadateli s odkazem na překážku předvídanou § 38 odst. 2 správního řádu *in fine* neumožnit.

Nejvyšší správní soud proto nemohl přisvědčit závěru krajského soudu v tom, že by v případě osoby podezřelé ze spáchání přestupku trvání na povinnosti tvrdit a prokazovat skutečnosti osvědčující její právní zájem či jiný vážný důvod pro nahlížení do spisu představovalo nepřipustný právní formalismus. Po žalobkyni bylo možné důvodně požadovat, aby tvrdila a prokazovala skutečnosti svědčící o naplnění podmínky právního zájmu či jiného vážného důvodu, a umožnila tak správním orgánům vážit, zda vyhovění žádosti o nahlížení do spisu (příp. jeho části) nebude v rozporu s právy jiných dotčených osob či veřejným zájmem, obzvláště pak tehdy, jednalo-li se v daném případě o žádost

podanou osobou podezřelou před vlastním zahájením přestupkového řízení, kdy by tato osoba mohla ze spisu seznat obsah vysvětlení podaných jinými osobami.

Nejvyšší správní soud shledal napadený rozsudek krajského soudu nezákonným, proto jej zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.“

Pokračování

51A 7/2011

-5-

Byv podle § 110 odst. 3 s.ř.s. vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem, postupoval krajský soud při novém přezkumu žalovaného rozhodnutí v intencích jeho závěrů. Ve věci rozhodl již bez nařízení jednání, když s tímto postupem oba účastníci řízení souhlasili. Protože pak Nejvyšší správní soud konstatoval, že v dané věci žalobkyně nebyla oprávněna nahlédnout do přestupkového spisu z titulu účastenství v přestupkovém řízení, že neprokázala existenci důvodů pro nahlížení do spisu ani dle § 38 odst. 2 správního řádu a že odůvodnění rozhodnutí orgánů veřejné správy zúčastněných na řízení v dané věci je dostatečné a přezkoumatelné, krajskému soudu nezbylo, než se těmito závěry řídit. Vzhledem k tomu ale musel bez dalšího žalobu jako nedůvodnou, a to právě s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. února 2011, č.j. 8 As 80/2010-68, podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítnout, neboť by bylo zcela nadbytečné jen jinými slovy opakovat totéž (viz výše).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Krajský soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně neměla ve věci úspěch a pokud jde o žalovaného, tak krajský soud nezjistil, že by mu náklady vznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 28. prosince 2011

JUDr. Pavel Kumprecht, v. r.
samosoudce